

KNF

**KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO**

**RYNEK
OTWARTYCH FUNDUSZY
EMERYTALNYCH
W III KWARTALE 2018 ROKU**

**Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
Warszawa 2018**

Spis treści:

Synteza.....	3
1. Efektywność działalności inwestycyjnej OFE	4
2. Aktywa netto	5
3. Składki.....	7
4. Wyniki finansowe OFE.....	8
5. Dekompozycja zmiany wartości aktywów netto	9
6. Portfel inwestycyjny	10
7. Liczba członków	11
8. Transfery	12
9. Sytuacja finansowa PTE.....	13

Słowa kluczowe: KNF, PTE, OFE, STOPA ZWROTU, AKTYWA NETTO, SKŁADKI, CZŁONKOWIE OFE, PORTFEL INWESTYCYJNY, EFEKTYWNOŚĆ, TRANSFERY

Synteza

W III kwartale 2018 roku wszystkie OFE odnotowały dodatnie stopy zwrotu. Przeciętna kwartalna stopa zwrotu wszystkich OFE wyniosła 4,6%. W tym samym czasie indeks WIG wzrósł o 5%, a indeks WIG20 o 7%.

Nie zmieniła się istotnie struktura portfela inwestycyjnego OFE. Na koniec września 2018 roku dominowały w niej krajowe instrumenty udziałowe stanowiące ponad trzy czwarte wartości portfela. Krajowe instrumenty dłużne pozaskarbowe stanowiły 8% portfela OFE, a udział lokat poza granicami kraju wyniósł 7%. Lokaty denominowane w walutach obcych stanowiły 11% portfela OFE, przy 30% limicie zaangażowania.

W III kwartale 2018 roku OFE, w ramach tzw. suwaka bezpieczeństwa, przekazały do ZUS środki pieniężne o wartości 1,9 mld zł. Po raz kolejny sektor OFE odnotował ujemne saldo przepływów z ZUS, co oznacza, że wartość składek emerytalnych przekazywanych do OFE była niższa od wartości środków przekazywanych do ZUS z tytułu suwaka bezpieczeństwa. Żaden z funduszy nie odnotował dodatniego bilansu tych operacji. Był to efekt zwiększenia środków przekazywanych do ZUS w ramach suwaka bezpieczeństwa w następstwie obniżenia wieku emerytalnego.

Łączny zysk powszechnych towarzystw emerytalnych (PTE) za pierwsze trzy kwartały 2018 roku wyniósł 443,7 mln zł i był o 113,5 mln zł wyższy niż wynik w pierwszych dziewięciu miesiącach 2017 roku. Większość PTE osiąga wysoką rentowność mierzoną wskaźnikiem ROE. Wszystkie PTE pozostawały rentowne przy średniej wartości wskaźnika ROE za pierwsze dziewięć miesięcy 2018 roku na poziomie przekraczającym 16%.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na przejęcie zarządzania Pekao Otwartym Funduszem Emerytalnym przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA. Faktyczne przejęcie zarządzania Pekao OFE przez PTE PZU SA nastąpiło w dniu 19 maja 2018 roku. Zakończenie likwidacji Pekao OFE nastąpiło w dniu 12 października 2018 roku.

1. Efektywność działalności inwestycyjnej OFE

Przeciętna stopa
zwrotu
w III kwartale 2018
roku wyniosła
4,6%

W III kwartale 2018 roku przeciętna stopa zwrotu OFE wyniosła 4,6%. Wszystkie fundusze uzyskały dodatnie stopy zwrotu, a wartości jednostek rachunkowych poszczególnych OFE wzrosły od 3,7% do 5,9%.

Wyniki inwestycyjne OFE uzyskiwane od lutego 2014 roku podlegają istotnym wahaniom, co wynika z profilu inwestycyjnego OFE wymuszonego przepisami prawa i przekazaniem ponad połowy aktywów w postaci obligacji Skarbu Państwa, obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa oraz środków pieniężnych do ZUS. Od tamtego momentu w portfelach OFE dominują akcje. Zmienność ich kursów jest dużo wyższa niż w przypadku instrumentów dłużnych i znajduje to swoje odzwierciedlenie w wysokiej zmienności stóp zwrotu OFE.

Tabela 1. Stopy zwrotu OFE (%)

Fundusz	III Q 2017	IV Q 2017	I Q 2018	II Q 2018	III Q 2018
AEGON	3,06	1,13	-7,22	-3,44	4,91
Allianz Polska	3,20	0,48	-6,31	-4,10	5,91
Aviva BZ WBK	4,08	0,51	-6,74	-4,35	4,60
AXA	4,41	0,20	-6,75	-4,31	3,99
Generali	3,94	0,20	-6,92	-2,73	4,30
MetLife	3,89	0,37	-6,77	-3,84	4,50
Nationale-Nederlanden	3,32	0,50	-6,89	-3,83	4,72
Nordea*	3,37	-	-	-	-
Pekao	3,61	0,47	-8,04	-4,66	5,16
PKO BP Bankowy	3,63	-0,24	-6,67	-3,95	3,74
Pocztylion	2,85	0,22	-7,00	-3,86	4,55
PZU „Złota Jesień”	5,24	1,03	-7,29	-3,55	3,99
Średnia OFE	3,72	0,44	-6,96	-3,87	4,58
WIG	5,36	-0,85	-8,42	-4,15	5,40
WIG20	6,68	0,32	-10,19	-3,39	7,01

*Nordea OFE został zlikwidowany 17 listopada 2017 roku, a jego aktywa przeniesiono do AEGON OFE.

Źródło: OFE

Warunki na GPW w Warszawie w trzecim kwartale 2018 roku były relatywnie korzystne dla inwestorów. Można było w tym okresie zaobserwować efekt odreagowania po dwóch kwartałach dominacji trendu spadkowego zapoczątkowanego silną korektą z lutego 2018 roku. Przez trzy letnie miesiące, indeks WIG odrobił nieco strat rosnąc o 5,4%, a indeks WIG20 o 7%. Dzięki tym wzrostom, trzeci kwartał 2018 roku był dla OFE najlepszy pod względem uzyskiwanych wyników inwestycyjnych.

2. Aktywa netto

Otwarte fundusze emerytalne posiadały na koniec III kwartału 2018 roku aktywa netto o wartości 164,1 mld zł, co oznacza wzrost o około 6 mld zł (3,8%) w ciągu 3 miesięcy. Główną przyczyną tego wzrostu była korzystna koniunktura na rynkach kapitałowych pozytywnie wpływająca na wartość akcji znajdujących się w portfelach OFE.

Na koniec III kwartału 2018 roku aktywa netto OFE wyniosły 164,1 mld zł

Tabela 2. Aktywa netto OFE (mln zł)

Fundusz	29.09.2017	31.12.2017	30.03.2018	30.06.2018	30.09.2018
AEGON	7 185,2	15 479,7	14 244,5	13 649,6	14 219,6
Allianz Polska	8 142,3	8 090,7	7 529,3	7 180,8	7 563,3
Aviva BZ WBK	39 851,1	39 469,6	36 453,6	34 556,5	35 834,1
AXA	11 645,9	11 555,7	10 693,7	10 161,3	10 498,3
Generali	8 892,0	8 803,9	8 137,1	7 865,4	8 157,0
MetLife	14 468,9	14 257,4	13 137,6	12 498,7	12 929,4
Nationale-Nederlanden	44 788,6	44 576,8	41 311,9	39 588,0	41 297,7
Nordea*	8 395,4	-	-	-	-
Pekao	2 676,5	2 655,3	2 422,8	2 294,0	2 396,4
PKO BP Bankowy	8 194,9	8 075,0	7 471,9	7 121,7	7 334,6
Pocztylion	3 285,8	3 234,2	2 972,0	2 826,5	2 925,5
PZU „Złota Jesień”	23 538,9	23 333,8	21 349,4	20 337,8	20 908,2
Razem	181 065,5	179 532,2	165 723,9	158 080,4	164 064,0

*Nordea OFE został zlikwidowany 17 listopada 2017 roku, a jego aktywa przeniesiono do AEGON OFE.

Źródło: OFE

Koncentracja na rynku emerytalnym, podobnie jak w poprzednich okresach, pozostawała na relatywnie wysokim poziomie. Dwa największe podmioty miały 47% udział w rynku pod względem zarządzanych aktywów, a trzy największe fundusze blisko 60%.

Rynek OFE jest rynkiem o wysokiej koncentracji

W obecnej sytuacji na poziom aktywów netto OFE największy wpływ mają osiągnięte wyniki inwestycyjne. Wartość składek emerytalnych wpływających z ZUS do OFE jest znacznie niższa niż w okresie przed reformą z 2014 roku, a środki przekazywane z OFE do ZUS w ramach tzw. suwaka bezpieczeństwa przewyższają ją w coraz większym stopniu. Wynika to z faktu, że tylko około 2,6 mln członków OFE złożyło deklarację przekazywania części bieżących składek emerytalnych do OFE.

Proces dekulacji środków zgromadzonych w OFE realizowany jest na mocy przepisów obowiązujących od 2014 roku, zgodnie z którymi w okresie 10 lat poprzedzających osiągnięcie przez członka OFE wieku emerytalnego, zgromadzony przez niego kapitał w OFE jest umarzany i przekazywany sukcesywnie do ZUS. Od chwili rozpoczęcia tego procesu również całość bieżącej składki emerytalnej jest przekazywana do ZUS. Mechanizm ten określany jest mianem suwaka bezpieczeństwa, gdyż jego głównym celem, wskazanym przez twórców, jest ochrona członków OFE przed tzw. ryzykiem złej daty, to jest istotnym spadkiem wartości kapitału emerytalnego bezpośrednio przed

osiągnięciem wieku emerytalnego, w związku z cyklicznością koniunktury na rynku kapitałowym.

Tabela 3. Umorzenia w ramach suwaka bezpieczeństwa (mln zł)

Fundusz	III Q 2017	IV Q 2017	I Q 2018	II Q 2018	III Q 2018	
					Kwota umorzenia	Umorzenie jako % średniej WAN
AEGON	42,3	143,8	170,6	152,4	145,4	1,03%
Allianz Polska	44,2	120,2	90,6	81,4	77,3	1,03%
Aviva BZ WBK	253,7	697,4	534,6	479,0	453,2	1,27%
AXA	57,8	147,7	129,3	114,1	107,7	1,03%
Generali	52,9	144,0	109,2	97,4	93,2	1,14%
MetLife	109,0	305,3	218,1	191,6	180,4	1,40%
Nationale-Nederlanden	227,6	629,2	477,4	425,0	404,8	0,98%
Nordea	39,8	79,6	-	-	-	-
Pekao	15,1	41,5	30,6	26,7	24,9	1,05%
PKO BP Bankowy	44,0	118,9	90,5	80,6	76,4	1,04%
Pocztynion	24,0	67,2	48,5	42,3	39,7	1,36%
PZU „Złota Jesień”	179,1	493,1	362,2	318,4	298,6	1,43%
Razem	1 089,6	2 987,8	2 261,6	2 009,0	1 901,6	1,16%

Zródło: OFE

Pierwsze przekazanie środków w ramach suwaka nastąpiło w IV kwartale 2014 roku i obejmowało okres od lutego 2014 roku. Do końca 2017 roku OFE przekazały do ZUS kwotę przekraczającą 17 mld zł. W III kwartale 2018 roku OFE przekazały do ZUS środki o wartości 1,9 mld zł, czyli średnio 1,2% swoich aktywów netto. Relacja kwot przekazywanych do ZUS przez poszczególne OFE do wielkości ich aktywów jest zróżnicowana, ze względu na niejednorodną strukturę wiekową członków poszczególnych funduszy.

W wyniku obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn w 2017 roku, niewielka część członków OFE natychmiast osiągnęła wiek emerytalny, a kilka roczników zostało dodatkowo objęte mechanizmem suwaka bezpieczeństwa. Zaowocowało to z jednej strony spadkiem składek odprowadzanych do OFE, a z drugiej przyspieszeniem dekapitalizacji aktywów funduszy przez mechanizm suwaka. Dostosowanie mechanizmu suwaka polegające na objęciu nowych kohort członków, przyspieszeniu tempa dekapitalizacji kapitału emerytalnego i przekazaniu całości kapitałów niektórych członków do ZUS, skutkowało jednorazowym umorzeniem dodatkowego miliarda zł z aktywów OFE oraz zwiększeniem kwot w ramach suwaka w następnych miesiącach.

3. Składki

W III kwartale 2018 roku do otwartych funduszy emerytalnych trafiło 812 mln zł składek. Kolejne nowelizacje przepisów prawa sprawiły, że w ostatnich latach obowiązująca stawka składki kierowanej do OFE kilkakrotnie się zmieniała, co powodowało fluktuacje wielkości strumienia nowych środków kierowanych do OFE. Od sierpnia 2014 roku do OFE są przekazywane składki tylko tych osób, które złożyły odpowiednią deklarację w ZUS.

Skalę dokonanych zmian obrazuje fakt, że w I i II kwartale 2014 roku do OFE przekazywano składki o wartości około 3 mld zł, czyli ponad trzykrotnie większej niż w poszczególnych kwartałach kolejnych lat.

W III kwartale 2018 roku ZUS przekazał do OFE składki o wartości 812 mln zł

Tabela 4. Składki przekazane do OFE (mln zł)

Fundusz	III Q 2017	IV Q 2017	I Q 2018	II Q 2018	III Q 2018
AEGON	22,8	38,2	60,2	58,9	55,5
Allianz Polska	39,7	34,8	42,7	44,7	39,5
Aviva BZ WBK	165,5	142,5	171,5	177,0	157,7
AXA	47,4	43,9	49,6	49,9	47,5
Generali	50,9	46,2	53,1	55,2	51,2
MetLife	59,2	53,0	61,5	63,4	58,1
Nationale-Nederlanden	269,3	234,8	289,6	306,4	270,4
Nordea*	33,0	11,1	-	-	-
Pekao	11,2	10,1	11,7	12,1	11,4
PKO BP Bankowy	32,1	29,5	33,1	33,8	32,1
Pocztylion	11,4	11,3	11,7	11,7	11,5
PZU „Złota Jesień”	79,0	72,1	80,5	81,4	77,0
Razem	821,4	727,7	865,1	894,5	811,9

*W związku z likwidacją Nordea OFE 17 listopada 2017 roku, IV kwartał 2017 roku obejmuje składkę przekazaną do zakończenia likwidacji funduszu.

Źródło: ZUS

Od przekazanych przez ZUS składek potrącane były opłaty na rzecz PTE w wysokości nie wyższej niż 1,75% przekazanych środków. Tylko dwa fundusze, Aviva OFE Aviva BZ WBK oraz PKO BP Bankowy OFE pobierają opłaty od składki na rzecz PTE według niższych stawek, odpowiednio: 0,75% oraz 1,70%. Po uwzględnieniu opłat od składek, w III kwartale na konta członków OFE trafiło blisko 799,3 mln zł.

W III kwartale 2018 roku wartość kapitałów przekazywanych przez OFE do ZUS w związku z suwakiem bezpieczeństwa była o 1,1 mld zł wyższa od wartości składek przekazywanych w tym czasie przez ZUS do OFE. Żaden z funduszy nie odnotował w tym okresie dodatniego salda rozliczeń z ZUS.

4. Wyniki finansowe OFE

W III kwartale 2018 roku OFE wykazały zysk w wysokości 7,2 mld zł

Łączny wynik finansowy otwartych funduszy emerytalnych za III kwartał 2018 roku wyniósł 7,2 mld zł. Wszystkie OFE wykazały zyski sięgające w poszczególnych podmiotach od 118,1 mln zł (Pekao OFE) do 1,9 mld zł (Nationale-Nederlanden OFE).

Tabela 5. Wyniki finansowe OFE (mln zł)

Fundusz	III Q 2017	IV Q 2017	I Q 2018	II Q 2018	III Q 2018
AEGON	213,9	264,8	-1 112,0	-483,4	670,1
Allianz Polska	252,7	39,3	-509,8	-305,9	423,1
Aviva BZ WBK	1 568,5	193,1	-2 635,2	-1 569,6	1 584,4
AXA	490,3	23,4	-773,9	-456,5	403,6
Generali	336,9	17,0	-606,0	-220,9	338,2
MetLife	539,5	53,2	-955,6	-496,3	560,3
Nationale-Nederlanden	1 445,1	218,6	-3 058,4	-1 573,6	1 859,4
Nordea*	274,7	-178,1	-	-	0,0
Pekao	93,5	12,4	-212,1	-111,9	118,1
PKO BP Bankowy	287,5	-19,1	-535,4	-291,2	265,4
Pocztylion	91,4	6,7	-224,2	-112,8	128,2
PZU „Złota Jesień”	1 172,2	239,2	-1 681,8	-743,9	808,8
Razem	6 765,9	870,4	-12 304,3	-6 366,1	7 159,79

*Wynik finansowy Nordea OFE uzyskany do 16 listopada 2017 roku.

Źródło: OFE

Od początku lutego 2014 roku portfele inwestycyjne OFE mają charakter znacznie bardziej agresywny niż w poprzednich okresach, z tego względu wyniki inwestycyjne OFE charakteryzują się dużo większą zmiennością i są w większym stopniu zależne od koniunktury na rynkach akcji, co bezpośrednio przekłada się na wykazywane wyniki finansowe.

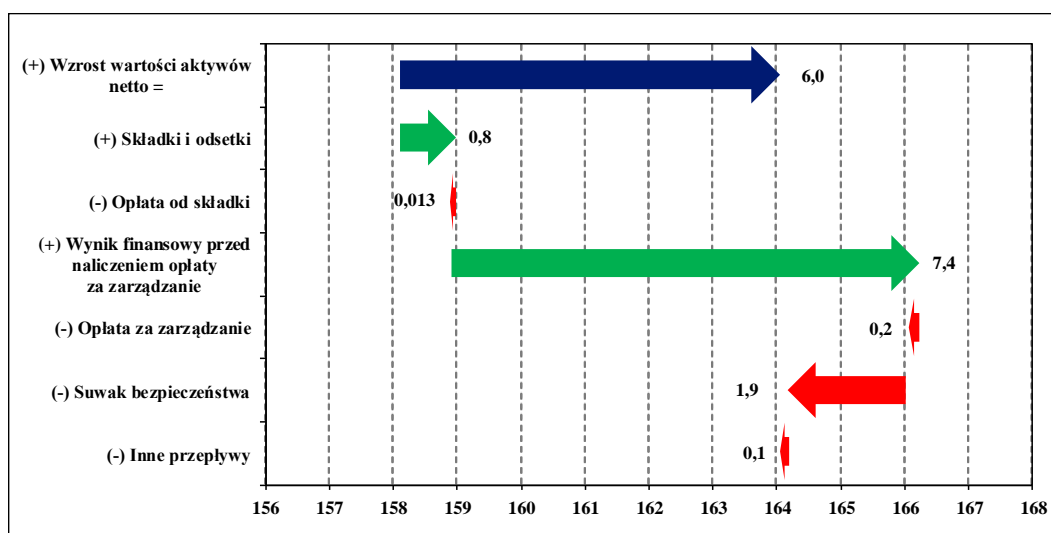
5. Dekompozycja zmiany wartości aktywów netto

W III kwartale 2018 roku aktywa netto OFE wzrosły o 6 mld zł (3,8%). Największy wpływ na tę zmianę miały dodatnie wyniki finansowe funduszy. Ujemne saldo przepływów finansowych pomiędzy OFE i ZUS w III kwartale 2018 roku nie miało znaczącego wpływu na dynamikę aktywów OFE w analizowanym kwartale.

Głównymi elementami tego salda były składki emerytalne o wartości 0,8 mld zł wpływające do OFE i środki wycofywane w ramach tzw. suwaka bezpieczeństwa, których wartość, w następstwie obniżenia wieku emerytalnego, wyniosła w analizowanym okresie 1,9 mld zł. Od składek zostały potrącone opłaty na rzecz powszechnych towarzystw emerytalnych w wysokości 12,6 mln zł.

Fundusze emerytalne odnotowały dodatni wynik finansowy, który przed naliczeniem opłaty za zarządzanie osiągnął poziom 7,4 mld zł. Tytułem tej opłaty powszechne towarzystwa emerytalne pobrały około 0,2 mld zł.

Wykres 1. Dekompozycja zmiany wartości aktywów netto OFE (mld zł)

Źródło: OFE, obliczenia własne

W III kwartale 2018 roku aktywa netto OFE wzrosły o 6 mld zł

Pozostałe elementy oddziałujące na poziom aktywów netto to między innymi zmiana poziomu zobowiązań, wpłaty na rzecz budżetu państwa w związku z ustaleniem członkowi OFE prawa do emerytury z systemu innego niż kapitałowy oraz przekazanie środków na rzecz spadkobierców zmarłych członków OFE. Łączny bilans tych operacji był w III kwartale ujemny i przyczynił się do spadku wartości aktywów netto o około 0,1 mld zł.

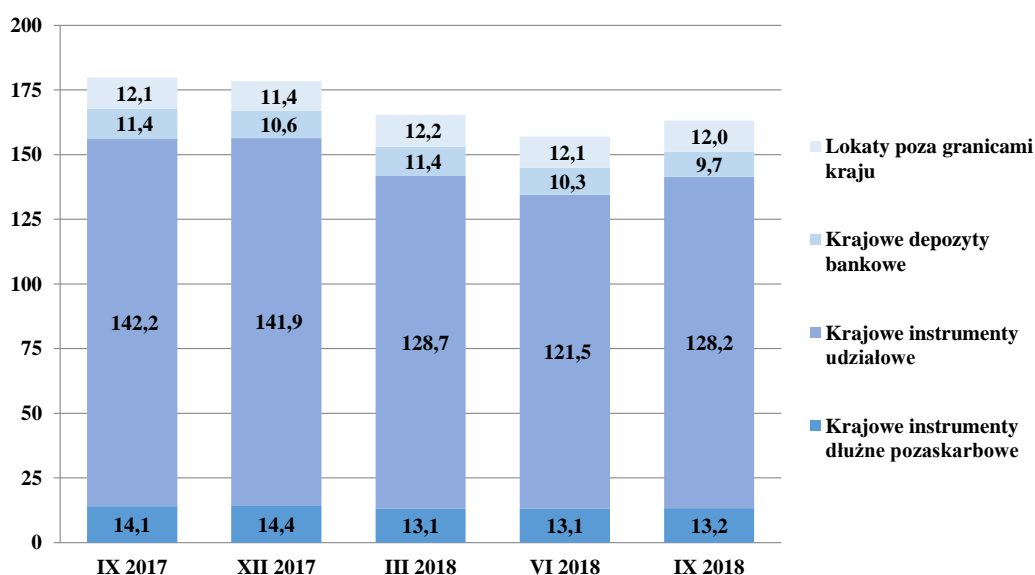
6. Portfel inwestycyjny

Od lutego 2014 roku podstawę portfela OFE stanowią krajowe udziałowe papiery wartościowe

Dominującą pozycję w portfelach OFE stanowiły krajowe instrumenty udziałowe. Wartość tych instrumentów zwiększyła się w ciągu 3 miesięcy. W III kwartale 2018 roku, podobnie jak w poprzednim, zarówno na rynku krajowym jak i na zagranicznych rynkach wartość transakcji kupna akcji przez OFE przewyższała wartość transakcji sprzedaży przez OFE tych instrumentów.

Na koniec III kwartału 2018 roku fundusze ulokowały w krajowe instrumenty udziałowe (głównie akcje) 128,2 mld zł tj. 78,5% portfela OFE, podczas gdy 3 miesiące wcześniej wartość tej kategorii lokat wynosiła 121,5 mld zł (77,4% portfela).

Wykres 2. Struktura portfela inwestycyjnego OFE (mld zł)

Źródło: OFE

W analizowanym kwartale spadła wartość lokat OFE w krajowych depozytach bankowych i wyniosła 9,7 mld zł (6% portfela). Na koniec poprzedniego kwartału OFE ulokowały w depozytach 10,3 mld zł.

Wartość lokat OFE poza granicami kraju w analizowanym kwartale nieznacznie się zmniejszyła i na koniec września wyniosła 12 mld zł, co stanowiło 7,4% udziału w portfelu inwestycyjnym OFE.

Z początkiem lutego 2014 roku zniesiony został limit na lokaty poza granicami kraju i wprowadzony limit na inwestycje denominowane w walucie innej niż krajowa, który od początku 2016 roku wynosi 30% aktywów. Na koniec września 2018 roku udział niezłotowych aktywów w portfelach OFE wynosił 11,3% i był niższy od stanu na koniec poprzedniego kwartału o około 0,6 punktu procentowego.

W analizowanym kwartale zaangażowanie OFE w krajowe instrumenty dłużne pozaskarbowe nieznacznie zwiększyło się. Ich wartość w portfelach OFE na koniec III kwartału 2018 roku wyniosła 13,2 mld zł. Udział tych instrumentów w portfelu OFE wynosił 8,1% portfela.

7. Liczba członków

Zgodnie z danymi Centralnego Rejestru Członków Otwartych Funduszy Emerytalnych prowadzonego przez ZUS, na koniec III kwartału 2018 roku do OFE należało łącznie blisko 16 mln członków. W porównaniu z końcem poprzedniego kwartału nastąpił spadek o 46 tys. członków, czyli o około 0,3% w ujęciu względnym. Należy podkreślić fakt, iż osoby, które nie złożyły w 2014 lub w 2016 roku oświadczenia o przekazywaniu części składki do OFE nadal pozostają członkami OFE, a fundusze zarządzają ich środkami pochodzącymi ze składek, które zostały przekazane do lipca 2014 roku.

Na koniec września 2018 roku do OFE należało 16 mln członków

Tabela 6. Liczba członków OFE

Fundusz	30.09.2017	31.12.2017	30.03.2018	29.06.2018	28.09.2018
AEGON	887 164	1 829 746	1 822 665	1 816 159	1 810 740
Allianz Polska	1 068 073	1 059 560	1 057 174	1 054 932	1 053 052
Aviva BZ WBK	2 615 981	2 577 179	2 566 944	2 557 490	2 548 547
AXA	1 141 833	1 130 771	1 127 771	1 124 738	1 121 986
Generali	990 411	980 396	977 804	975 249	972 829
MetLife	1 573 436	1 554 170	1 549 488	1 544 675	1 540 456
Nationale-Nederlanden	3 047 334	3 013 549	3 005 067	2 996 819	2 989 241
Nordea*	977 431	-	-	-	-
Pekao**	330 845	327 025	326 069	325 086	324 316
PKO BP Bankowy	932 733	922 924	920 134	917 499	915 116
Pocztalio	579 948	573 374	571 833	570 335	568 867
PZU „Złota Jesień”	2 171 798	2 133 884	2 123 738	2 114 110	2 105 624
Razem	16 316 987	16 102 578	16 048 687	15 997 092	15 950 774

*Nordea OFE został zlikwidowany 17 listopada 2017 roku, a jego aktywa przeniesiono do AEGON OFE.

**Od daty przejęcia zarządzania Pekao OFE przez PTE PZU SA do dnia likwidacji w dniu 12 października 2018 roku, fundusz ten nie mógł zawierać umów z nowymi członkami.

Źródło: ZUS, OFE

Po likwidacji instytucji losowania do OFE dla osób wchodzących na rynek pracy i podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu (jeśli samodzielnie nie przystąpiły do żadnego OFE), podstawowym czynnikiem wpływającym na przyrost nowych członków jest przystąpienie do OFE w wyniku zawarcia umowy pierwszorazowej z inicjatywy ubezpieczonego. Zainteresowanie uczestnictwem w OFE było jednak znikome. W III kwartale 2018 roku OFE zawarły 112 takich umów, co jest wyraźnie niewystarczające, aby zapewnić zastępowalność kohort w funduszach i zatrzymać proces sukcesywnego zmniejszania się liczby ich członków. Proces ten dodatkowo przyspieszyło obniżenie wieku emerytalnego w 2017 roku.

8. Transfery

W III kwartale 2018 roku 74 członków zmieniło fundusz emerytalny

W III kwartale 2018 roku liczba transferów członków między poszczególnymi funduszami wyniosła 74 i była niższa w porównaniu do poprzedniego kwartału o 82 członków (spadek o 53%). Była to najniższa liczba transferów w historii działalności OFE, dla porównania w listopadzie 2010 roku, gdy dozwolona była działalność akwizycyjna, OFE zmieniło ponad 162 tys. osób.

Najlepsze końcowe saldo transferowe na rynku uzyskały dwa fundusze, OFE PZU „Złota Jesień” oraz MetLife OFE (+13 osób). Najniższe saldo, podobnie jak w poprzednim kwartale, wykazał AEGON OFE (-22 osoby). Najwięcej członków przystąpiło w sierpniowej sesji transferowej do Nationale-Nederlanden OFE (21 osób).

Tabela 7. Saldo osób zmieniających OFE

Fundusz	III Q 2017	IV Q 2017	I Q 2018	II Q 2018	III Q 2018
AEGON	-10	-11	-36	-60	-22
Allianz Polska	0	0	-12	-1	-3
Aviva BZ WBK	2	-5	-7	1	-4
AXA	-6	-9	-7	-3	-1
Generali	-11	-4	-12	-19	-2
MetLife	-6	6	24	22	13
Nationale-Nederlanden	34	22	16	18	12
Nordea	-2	2	-	-	-
Pekao	-7	-4	-7	-1	-7
PKO BP Bankowy	17	11	13	18	5
Pocztylion	-15	-14	-8	-7	-4
PZU „Złota Jesień”	4	6	36	32	13
Liczba transferowanych członków OFE	116	114	222	156	74

Źródło: ZUS

9. Sytuacja finansowa PTE

Wartość kapitałów własnych powszechnych towarzystw emerytalnych na koniec września 2018 roku wyniosła 2,3 mld zł i wzrosła o około 1,6% w porównaniu do stanu z końca czerwca 2018 roku.

Na koniec września 2018 roku kapitały własne PTE wynosiły 2,3 mld zł

Tabela 8. Wybrane wskaźniki sytuacji finansowej PTE (mln zł)

Wyszczególnienie	30 września 2017	31 grudnia 2017	31 marca 2018	30 czerwca 2018	30 września 2018
Kapitał własny	2 352,7	2 408,8	2 573,7	2 295,0	2 331,4
Wynik finansowy netto	330,2	479,8	162,0	343,6	443,7
Kapitał własny + Fundusz Gwarancyjny/ WAN OFE	1,7%	1,8%	2,0%	1,9%	1,9%

Zródło: PTE

Kapitały własne PTE są bardzo istotnym elementem bezpieczeństwa kapitałowej części systemu emerytalnego. Stanowią kluczowy element gwarantowania odpowiedniego poziomu jakości zarządzania aktywami funduszy oraz mogą być źródłem pokrycia strat w przypadku nieprawidłowości, w tym wystąpienia odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie PTE. Z tego powodu Komisja Nadzoru Finansowego rekomenduje, aby PTE posiadały kapitały własne na poziomie adekwatnym do wartości zarządzanych aktywów w OFE. Na koniec III kwartału 2018 roku relacja sumy kapitałów własnych PTE i środków na Funduszu Gwarancyjnym do aktywów netto OFE wynosiła 1,9% i wahała się w poszczególnych towarzystwach od 1,5% do 3,1%. Stosunek aktywów płynnych PTE i środków na Funduszu Gwarancyjnym do aktywów netto OFE wynosił 1,7% (od 1,5% do 2% w poszczególnych PTE).

Wszystkie PTE posiadają kapitały własne i aktywa płynne na poziomach wyższych niż rekomendowane przez KNF

KNF

**KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO**

**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa**

**tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11 (95)
e-mail: knf@knf.gov.pl**

www.knf.gov.pl